

Одлука којом се смјењује генерал Цветко Савић са функције начелника Генералштаба Републике Српске и из Војске Републике Српске

Користећи се овлашћењима која су Високом представнику дата у члану V Анекса 10. (Споразум о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора) Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, према којем је Високи представник коначни ауторитет у земљи у погледу тумачења горе наведеног Споразума о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора; и посебно узевши у обзир члан II 1. (д) истог Споразума према којем Високи представник “помаже, када оцијени да је то неопходно, у рјешавању свих проблема који се појаве у вези са имплементацијом цивилног дијела Мировног уговора”;

Позивајући се на став XI.2 Закључака Конференције за имплементацију мира одржане у Бону 9. и 10. децембра 1997. године, у којем је Савјет за имплементацију мира поздравио намјеру Високог представника да искористи свој коначни ауторитет у земљи у вези са тумачењем Споразума о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора, како би помогао у изналажењу рјешења за проблеме у складу са горе наведеним “доношењем обавезујућих одлука, када оцијени да је то неопходно”, о одређеним питањима, укључујући и (према тачки (ц) става XI.2) “мјере којима се обезбјеђује имплементација Мировног споразума на цијелом подручју Босне и Херцеговине и њених ентитета” које могу укључивати мјере против лица која врше јавне функције;

Констатујући да је у ставу X. 4 Анекса Декларације Савјета за

имплементацију мира сачињеној у Мадриду 16. децембра 1998. године наведено да Савјет потврђује како се челницима којима Високи представник забрани обављање јавних функција “може такође забранити да се до даљег кандидују на изборима и да обављају било коју другу изборну или именовану функцију и заузимају функцију у политичкој странци”;

Водећи рачуна о томе да трагични масакр које се десио у Сребреници у јулу мјесецу 1995. године и данас има одјека;

Признајући легитимну потребу породица жртава из Сребренице да сазнају детаље о судбини њихових вољених и мјестима коначног смираја;

Присјећајући се да је у Одлуци од 7. марта 2003. године Дом за људска права Босне и Херцеговине захтијевао од Владе Републике Српске да објави све информације које посједује везано за жртве и мјеста њиховог вјечног почивалишта, да проведе истрагу о догађајима у Сребреници те да Фондацији Сребреница–Поточари спомен обиљежје и мезарје обезбједи 2 милиона конвертибилних марака;

Присјећајући се да је, као одговор на Одлуку Дома, Влада Републике Српске израдила извјештај којим признаје величину масакра у Сребреници, апсолутну потребу да родбина добије информације о судбини њихових вољених те о мјестима њиховог вјечног почивалишта и нужности детаљне истраге Републике Српске о том масакру;

Присјећајући се даље да је у наведеном Извјештају такође формулисан и план за успоставу независне комисије за провођење истраге;

Констатујући да је Република Српска, преко предсједника Чавића, преузела обавезу пред амбасадором Ричардом Проспером, нерезидентним амбасадором САД-а за ратне злочине, у октобру 2003. године, да у потпуности сарађује у расвјетљавању догађаја везаних за масакр у интересу човјечанства и политичке и кривичне одговорности;

Потврђујући да је ово само први корак у дугом процесу националног помирења усмјерен ка доличном завршетку овог жалосног поглавља историје Босне и Херцеговине;

Присјећајући се да је 15. октобра 2003. године Високи представник изјавио да би комисија која ће се успоставити у сврху истраге о масакру у Сребреници требала завршити свој рад у наредних шест мјесеци;

Констатујући са жаљењем да Комисију за истрагу о догађајима у и око Сребренице у периоду између 10. и 19. јула 1995. године (“Комисија”) Влада Републике Српске није, у ствари, успоставила, до 15. децембра 2003. године;

Констатујући да је Комисија имала задатак, уз пуна овлаштења, да предузме све истражне радње и друге мјере у циљу утврђивања пуне истине о догађајима у и око Сребренице у периоду између 10. и 19. јула 1995. године те да допринесе трајном миру и изградњи повјерења у Босни и Херцеговини, дјелујући на транспарентан и одговоран начин;

Присјећајући се даље да је у писму упућеном предсједнику Чавићу и премијеру Микеревићу, 19. децембра 2003. године, Високи представник нагласио важност рада Комисије и подршку коју она ужива од стране Међународног кривичног суда за бившу Југославију (“Међународни суд”);

Присјећајући се даље да је у наведеном писму Високи представник поново нагласио да је НАТО на самиту у Истанбулу 2004. године, разматрајући питање да ли је БиХ испунила услове за Партнерство за мир, идентификовао сарадњу са Међународним судом, посебно од стране органа власти Републике Српске, као кључни захтјев који БиХ мора испунити уколико ће се Босна и Херцеговина разматрати за чланство у Партнерству за мир те да је НАТО већ истакао да сматра да је рад Комисије важан чинилац у доношењу ове одлуке;

Констатујући да је у наведеном писму Високи представник изјавио да би било какав покушај појединих функционера, без обзира на

њихов положај, опструирања рада Комисије представљао кршење закона те би био приписан надлежном министру;

Присјећајући се да је 1. јануара 2004. године Одлуком о успостави Комисије, Влада Републике Српске наложила Министарству правде, Министарству унутрашњих послова, Министарству одбране, Обавјештајно-безбједоносној служби, Генералштабу Војске и Секретаријату за сарадњу са Међународним судом да “обезбједи своју пуну подршку раду Комисије”;

Примивши прелиминарни извјештај Комисије, датиран 14. април 2004. год. (“Извјештај”);

Озбиљно узнемирен јер садржај Извјештаја представља каталог опструктивног понашања од стране одређених функционера Републике Српске, чија је опструкција суштински онемогућила Комисију да обави задатак прикупљања кључних информација;

Увјерен да таква опструкција представља срамотну увреду сјећању на мртве и потпуно непоштовање бола живих;

Увјерен такође да та опструкција представља грубо кршење Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и потпуно игнорисање обећања која је Република Српска дала међународној заједници;

Узимајући у обзир и имајући у на уму све горе наведено, Високи представник доноси слиједећу:

ОДЛУКУ

којом се смјењује генерал Цветко Савић са функције начелника Генералштаба Републике Српске и из Војске Републике Српске, те му се забрањује:

1. обављање сваке војне или извршне јавне функције;
2. обављање сваке функције у Министарству одбране; и
3. кандидовање на изборима

уколико или све дотле док га Високи представник накнадном одлуком евентуално изричито не овласти да исте обавља. Одмах му престају сва права на накнаде односно привилегије или статус који произилазе из наведене функције.

Ова одлука ступа на снагу одмах и неће захтијевати предузимање додатних процедуралних мјера. Генерал Савић мора одмах дана пусти своје канцеларије.

Ова одлука објављује се одмах у "Службеном гласнику Републике Српске".

РАЗЛОЗИ ЗА СМЈЕНУ

Генерал Савић се налази на функцији начелника Генералштаба Републике Српске. Ово је таква функција гдје њен носилац преузима командну одговорност за понашање официра и војних лица која су под његовом контролом и надзором.

Из Извјештаја је више него јасно да је кадар Војске Републике Српске ("Војска") учествовао у нечувеној и вишеструкој опструкцији рада Комисије. Према Извјештају, Војска је невјероватно негирала да посједује документе које је Комисија тражила. Када су информације достављене, каже се даље у Извјештају, у главном су биле нетачне и непотпуне. Ово најбоље илуструје случај 5. корпуса чија је команда пропустила да идентификује све јединице које су учествовале у операцији "Криваја 95", што је информација која им је итекако била позната. Нетачност извјештаја Команде 5. корпуса, судећи према Извјештају, потврђује и чињеница да је о нусупротности са Извјештајем Службе безбједности и Извјештајем Владе Републике Српске о статусу мјера предузетих за извршење одлуке у предмету "Сребреница", бр. 10-2135/03.

Осим тога, у Извјештају се наводи да су оперативни документи команди, јединица и институција Министарства одбране умијешаног у ликвидирање УН Заштићене зоне Сребреница и њеног становништва у јулу 1995. године, нису достављени Комисији. Према Извјештају, Комисија до данас није примила нити један

документ од Генералштаба Војске, упркос увјеравањима о потпуној сарадњи генерала Савића, начелника Генералштаба Републике Српске.

У Извјештају се даље каже да, с обзиром да јој је био онемогућен приступ крунским документима, Комисија је обавила властито истраживање у одјељењима Министарства одбране у Сокоцу, Хан Пијеску, Милићима, Братунцу, Зворнику, Бијељини и Шековићима и у Министарству одбране у Бања Луци. Ова истраживања су, према Извјештају, открила 118 изузетно значајних докумената који се односе на припреме операције “Криваја 95” и у којима се наређује мобилизација возила и возача за превоз цивила и затвореника из УН Заштићене зоне. Међу откривеним документима, каже се у Извјештају, налази се и писмо од 16. 06. 1995. године Радована Караџића у којем се наређује мобилизација свих регрута у Републици Српској. Ове документе је открила Комисија сама, умјесто да их достави особље Министарства одбране, што истиче пропуст генерала Савића да обезбиједи извршење наредбе коју је дала Влада Републике Српске свим релевантним институцијама да у потпуности сарађују са Комисијом.

Генерал Савић је активно пропусти од а руководи Војском и даврши своје функције начелника Генералштаба Републике Српске на начин који се очекује од носиоца такве функције, нарочито у области од таквог значаја као што је то истрага везана за масакр у Сребреници.

Принципи правилне владавине и командне одговорности, нарочито у овом случају, од суштинске су важности за процес provedбе мира и за обезбјеђење потпуног поштовања међународних обавеза Босне и Херцеговине. Понашањемг енерала Савића они су угрожени и могу се поново успоставити само његовим хитним смјењивањем.

Сарајево, 16. април 2004. год.

Педи Ешдаун
Високи представник